

ERAF projekta ietvaros rekonstruē NMP dienesta Vidzemes reģionālā centra ēku

29.09.2010

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Veselībai un dzīvībai kritiskās situācijās svarīga ir katra sekunde – cik ātri neatliekamās medicīniskās palīdzības mediķu brigāde ierodas izsaukuma vietā, lai sniegtu pacientam vai cietušajam vajadzīgo palīdzību. Tikpat svarīgs ir arī ātrums un precizitāte, kādā tiek pieņemts izsaukums un kā tas nonāk līdz brigādei, lai tā nezaudējot ne sekundi varētu doties uz notikuma vietu.

Lai panāktu brigāžu mediķu ātrāku ierašanos izsaukumu vietās visā Vidzemē, uzlabotu dispečerdienesta darbu un ātrās palīdzības darbību kopumā, nule kā sākušies plaši rekonstrukcijas darbi NMP dienesta Vidzemes reģionālā centra ēkā Valmierā, Rīgas ielā 47a, kur vēl pirms vienotā NMP dienesta izveides atradās Valmieras ātrās palīdzības stacija. Ēku rekonstrukcija tiek veikta, pateicoties Eiropas reģionālā attīstības fonda (ERAF) finansētajam projektam. Tas paredz izveidot vienotu neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmu un uzlabot gan iedzīvotāju izsaukumu pieņemšanu, gan arī ātrās palīdzības brigāžu vadību visā NMP dienestā.

Rekonstrukcijas laikā Valmierā plānots izveidot speciāli aprīkotu mācību telpu, kur brigāžu mediķiem notiks regulāra apmācība, lai viņi pilnveidotu savas zināšanas pacientu aprūpē. Šeit notiks arī praktiskie treniņi, kas ļaus daudz veiksmīgāk parūpēties par visa reģiona brigāžu mediķu kvalifikāciju. Valmierā tiks izveidota arī speciāla noliktava, kurā visa reģiona brigāžu vajadzībām uzglabājami medikamenti un medicīniskais inventārs, kas vajadzīgs palīdzības sniegšanai pacientiem. Tāpat tiks ierīkota arī vieta ātrās palīdzības brigāžu mašīnu apkopei. Rekonstruētas tiks arī gadu desmitu gaitā nolietotās inženiertehniskās sistēmas ēkās: elektroapgādes tīklus, siltumapgādes sistēmu, vēdināšanas, ūdensapgādes, kanalizācijas, kā arī lietusūdeņu novadīšanas sistēmu. Visus šos darbus iecerēts pabeigt līdz šā gada beigām.

Rekonstrukcijas laikā nozīmīgas pārmaiņas sagaida arī reģionālā dispečercentra telpas. Jo nav mazsvarīgi, kādos apstākļos dispečeri strādā. Ir nepieciešamas tieši viņu darba specifiskai atbilstošas telpas un vide – ātrās palīdzības dispečeri 24 stundu režīmā nepārtraukti ar ik pēc dažām minūtēm saņem iedzīvotāju zvanus, ievada šo informāciju speciālā datorprogrammā, tai pat laikā dispečeri seko datoros līdzī arī visām reģiona brigādēm, lai zinātu, kuras ir brīvas, kura no tām ir tuvāk pacientam un kuru nosūtīt uz izsaukumu.

Dispečercentra telpas Valmierā tiks būtiski paplašinātas un iekārtotas tā, lai tajās varētu ērti un labi strādāt. Šeit jau gadu atrodas NMP dienesta reģionālais dispečercentrs. Tajā dispečeri ik dienu saņem vidēji 150 zvanus no visas Vidzemes – tie ir izsaukumi no bijušo Limbažu, Valkas, Valmieras, Madonas, Gulbenes, Balvu un Alūksnes rajonu iedzīvotājiem, kuriem vajadzīga ātrā palīdzība. Dispečeri savos datoros no šejienes arī pārrauga un izsaukumos vada 33 mediķu brigādes visā Vidzemē, trīs no tām atrodas Valmierā.

Tāpat kā brigādes mediķu darbs, tā arī ātrās palīdzības dispečeru-mediķu darbs prasa lielu atbildību, jo no viņu lēmumiem un rīcības daudzārt var būt atkarīga cilvēka dzīvība. Ikdienā dispečeriem jāsaprotas ar neskaitāmām situācijām, kad svarīgi jautājumi jāizlemj dažu sekunžu laikā, šis darbs prasa labas koncentrēšanās spējas un uzmanību. Reizēm atkal jāspēj nomierināt satrauktos zvanītājus, lai būtu iespējams noskaidrot, kas un kur ir noticis. NMP dienesta dispečercentrā Valmierā katru diennakti dežūrē arī ārsts, kurš vajadzības gadījumā telefoniski konsultē brigāžu mediķus par terapijas un taktikas jautājumiem, ieskaitot arī to, vai pacientu labāk stacionēt, vai tomēr var atstāt mājās. Ar dežūrārsta palīdzību arī tiek lemts, uz kuru slimnīcu pacientu vest – vai tā ir tuvākā slimnīca, kur konkrētajam pacientam var sniegt palīdzību, vai tomēr vajadzīga hospitalizācija uz specializēto nodaļu reģionālajā slimnīcā vai pat Rīgā.

Liels dispečera atbalsts ir mūsdienu tehnoloģijas, kas šo darbu ļauj izdarīt ātrāk un precīzāk. Tāpēc uzsāktā ēku rekonstrukcija Valmierā ir tikai pirmais posms apjomīgā ERAF finansētā projekta ietvaros. NMP dienestā jau ir detalizēti izstrādātas prasības dispečeru un brigāžu darba tehnoloģiskajam nodrošinājumam un tiek plānota to iegāde. Mērķis ir līdz 2012. gada vidum ar ERAF piešķirtā finansējuma palīdzību aprīkot gan dispečercentrus, gan brigāžu mediķu mašīnas visā Latvijā ar vajadzīgajām tehnoloģijām un sakaru līdzekļiem, kas ļaus dažu sekunžu laikā no dispečercentra pa tiešo brigādei uz mašīnu nosūtīt visu informāciju, kur monitorā uzreiz būtu redzams pacienta vārds, uzvārds, kas noticis, tāpat arī precīza adrese un karte, kurā redzama izsaukuma vieta un ātrākais ceļš uz to. Tāpat projekta ietvaros iegādājāmās tehnoloģijas dos iespējas mediķiem no mašīnas nosūtīt svarīgus pacienta izmeklējuma datus uz slimnīcu, lai konsultētos ar speciālistiem vai arī lai slimnīcas uzņemšanas nodaļa jau savlaicīgi varētu sagatavoties kritiski smagu pacientu uzņemšanai, kamēr brigāde vēl ir ceļā uz slimnīcu. Tas ļaus ātrās palīdzības mediķiem būt vēl ātrākiem un labākiem.